

Новітні інформаційні технології у навчанні іноземним мовам у технічних закладах

Використання сучасних комп'ютерів та інформаційно-комунікативних технологій розглядається як засіб навчання іноземним мовам студентів технічних факультетів. Обговорені реальні перспективи та практичні застосування нових навчальних методик у курсах іноземної мови за професійним спрямуванням.

Однією з характерних рис сучасного суспільства є підсилення інтеграційних процесів в усіх сферах науки, культури і освіти, що значно підвищує роль знання іноземних мов в якості необхідного елемента підготовки повноцінного фахівця. В цих умовах мета і завдання вивчення мови зближуються з цілями професійної підготовки студентів. Іноземна мова вивчається з урахуванням її використання у наступній практичній діяльності. Таким чином, курс іноземної мови в технічних навчальних установах набуває комунікативно-орієнтованого і професійно-спрямованого характеру з урахуванням безперервності та спадкоємності різних рівнів мовної підготовки.

В умовах суворого обмеження часу аудиторних занять сучасних програм з іноземної мови для студентів технічних спеціальностей, слід шукати найбільш оптимальні способи інтенсивного подання та засвоєння навчального матеріалу. Враховуючи специфіку викладання іноземної мови у немовних навчальних закладах, найбільш ефективним вважається поєднання двох сучасних методів викладання, а саме: метода інтерактивної комунікації та професійно-орієнтованого підходу [1]. Режим інтерактивного спілкування між студентами та викладачем під час заняття з іноземної мови дозволяє ефективно використати та обернути з недоліку на перевагу гетерогенність реальної студентської групи з різним рівнем професійних та мовних знань, моделювати реальні життєві ситуації.

Досвід викладання англійської мови студентам Національного авіаційного університету показав, що реалізація вищевказаних завдань надзвичайно полегшується за умов використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, які дають низку переваг у порівнянні з методиками, заснованими на традиційних методах. Зокрема, під час проведення занять з іноземної мови за професійним спрямуванням, є надзвичайно ефективним застосування навчальних матеріалів, отриманих з мережі Інтернету.

Робота з матеріалами, що одержані з комп'ютерних мереж, за методикою подібна до використання звичайних засобів аудіовізуального супроводу, але за рахунок більших можливостей мережі, практично необмеженого обсягу доступної інформації, незрівнянно краще може бути

адаптована до особливостей сприйняття та здібностей конкретних студентських груп та навіть окремих студентів. Створюються набагато більші можливості до моделювання та відтворення реальних мовленнєвих ситуацій.

З урахуванням певних обмежень, пов'язаних з невеликим ступенем зовнішнього контролю за змістом матеріалів, що публікуються в Інтернеті, практично будь-який навчальний матеріал на мові оригіналу може бути ефективно використаний в спеціальному курсі іноземної мови для навчальної групи відповідного фаху. Крім того, в Інтернеті існує окрема категорія джерел, які спеціально призначені для навчальних цілей, координують роботу вчителів та надають зразки роботи із студентами [2]. Зрозуміло, що основна мета таких матеріалів – це забезпечення навчального процесу в певній галузі, як правило, не в галузі вивчення мови, але загальна їх структура часто дозволяє значно краще використати їх для вивчення мови, ніж звичайні фахові тексти. Якщо коротко характеризувати принципи, на яких базуються вказані навчальні програми – це надання студентам можливостей сприйняття складних концепцій конкретних дисциплін, наприклад, науки або історії за допомогою новітніх технологій. Технології Інтернету інтегруються в певний курс, дозволяючи студентам навчатися, створюючи власне сприйняття складних концепцій. Студенти не просто отримують інформацію, але вивчають альтернативні можливості з метою знаходження оптимального рішення. Працюючи в малих групах, вони стають «експертами» з певних аспектів проблеми, аналізуючи матеріали з Інтернету, надані викладачем. На заключній стадії студенти виконують реальну мовну задачу, таку, як відправка електронного листа особі, що компетентна в цій галузі.

Цей вид діяльності цілком інтегрований з Інтернетом і в повній мірі використовує його ресурси. Обираючи відповідне джерело для роботи зі студентами, треба прагнути, щоби воно мало відповідати наступним критеріям щодо активності, пов'язаної зі спеціальністю студентів:

- Процес навчання повинен забезпечити декілька варіантів вирішення завдання. Цій вимозі задовольняють навчальні програми університетів розвинутих країн, зокрема США та Великої Британії, які мають велику кількість сторінок у мережі Інтернет з різноманітною інформацією.

- Навчання має використовувати оригінальні матеріали з теми без надмірного їх спрощення.

- У навчання слід використовувати візуальні та інші допоміжні засоби для створення асоціацій, оскільки це сприяє поглибленню процесу мислення, стимулює мнемонічну активність. Тому сторінки Інтернету, що використовуються в навчальних програмах, зазвичай містять не тільки текст, але також рисунки, звук і навіть анімацію.

Навчальні матеріали з Інтернету сприяють процесу навчання в групах, оскільки студенти повинні взаємодіяти та ділитися інформацією під час виконання завдань або пошуку відповіді на складні запитання. Вони спонукають студентів до вирішення питань, що імітують реальні проблеми, шляхом надання найсучаснішої інформації з теми, що обговорюється, та допомагаючи розвивати критичне мислення та синтетичні здібності, навчають навичкам письма для реальної світової аудиторії.

Систематизуючи основні функції Інтернету, які мають найбільший вплив на сучасні форми навчання іноземній мові, можна виділити наступні пункти:

- Інформаційна та актуалізуюча функції. Практично необмежений доступ до навчальних ресурсів з постійним відновленням змісту.

- Забезпечення передумов для індивідуальної роботи учнів. Основною функцією учителя стає не постачання інформації, а підтримка та керування процесами навчання.

- Мотивуюча функція Інтернету щодо вивчення іноземних мов, в першу чергу англійської. Спілкування в Інтернет – це надзвичайний стимул до оволодіння практичними навичками читання та писання, а з розвитком технологій, також і усного мовлення.

- Комунікативна функція Інтернету дає можливість як студентам, так і викладачам брати участь в професійних телеконференціях і чатах в режимі реального часу. Створення умов для відкритого діалогу, обміну інформацією.

Другий важливий аспект використання комп'ютерів у навчальному процесі це використання їх як ефективного засобу зберігання, пошуку та обробки інформації [3]. Сучасний персональний комп'ютер здатний зберігати інформацію, для розміщення якої на традиційних паперових носіях (тобто у книжках та журналах) потрібна велика бібліотека об'ємом десятки тисяч томів. Ця інформація може бути миттєво отримана, скомпонована належним чином і далі зберігатися як готовий навчальний матеріал.

І, нарешті, третя галузь застосування комп'ютерів у якості навчального засобу, це можливість виконання ними навчально-контролюючих функцій при роботі із студентами. Існує велика кількість мовних комп'ютерних вправ – граматичних, лексичних та ін. що піддаються чи напівавтоматичній перевірці [4]. Це створює чудові можливості для самоконтролю студентів під час самостійної роботи.

Сучасний комп'ютер може бути використаний як потужний засіб активізації мнемонічних здібностей студентів шляхом багатостороннього впливу на нервові структури мозку. Можливості комп'ютерного мультимедійного відтворення ситуацій значно перевищують традиційні аудіо та відео демонстраційні засоби. На відміну від них комп'ютери здатні до забезпечення ефективного аудіовізуального екстралінгвістичного супроводу, що набагато краще може бути адаптований до особливостей конкретного студента: його здібностей, швидкості сприйняття, рівня підготовки і так далі. Комп'ютер навіть здатний до моделювання та відтворення реальних мовленнєвих ситуацій, до зворотного зв'язку.

Використання комп'ютерних технологій дозволяє, зокрема, ширше застосовувати у навчальному процесі більш складні форми роботи, такі, як переклад неадапованих текстів фахової спрямованості. При цьому створюються передумови для інтегрування курсу іноземної мови з навчанням вузькофахової дисципліни.

Звичайно, успіх роботи з комп'ютером значною мірою залежить від викладача, який формує методику роботи кожного студента з навчальним засобом. Зрозуміло, що впровадження цих технологій потребує належного

технічного забезпечення, підготовки викладачів, здатних вільно володіти комп'ютерним обладнанням та програмовим забезпеченням.

Впровадження новітніх дидактичних методик забезпечує принципово відмінні від традиційних засобів форми представлення інформації. Це дозволяє реалізувати вищу стадію диференціації навчання – індивідуалізацію, навіть за умов групового навчання, здійснити оперативний контроль за результатами навчання та своєчасно внести в цей процес необхідні зміни.

Висновки

Під час практичних занять з іноземної мови зі студентами технічних факультетів Національного авіаційного університету випробовувано ряд конкретних видів роботи з матеріалами, що були запозичені з джерел Інтернету. Внаслідок нестачі технічних засобів на першому етапі робота з Інтернетом в основному лише моделювалась – необхідні матеріали задалегідь записувались на сервер комп'ютерного класу, з якого потім зчитувались у локальній мережі. Однак навіть такі «модельні» випробовування показали надзвичайно велику користь використання студентами у навчальному процесі матеріалів, що відповідають реальному часу. Спостерігається значне підвищення зацікавленості студентів до теми, що розглядається, стимулюється активність до спілкування, обговорення матеріалів заняття, і, як наслідок, суттєво покращується засвоєння термінології та іншого лінгвістичного матеріалу.

Список літератури

1. Кузнецов В. Засоби інтенсивного навчання іноземній мові у технічних навчальних закладах // Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей. Мат. II Міжн. науково-практ. конф. – К.: Університет «Україна», 2014. – С. 97–99.
2. Slaouti D. Computers and writing in the second language classroom // A special interest in computers learning and teaching with information and communications technologies / Ed. by P. Brett, G. Motteram. – Whitstable, Kent: IATEFL, 2000. – P. 9-30.
3. Кузнецов В. Довідкова література на уроках іноземної мови у вищих технічних навчальних установах // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Зб. наук. праць. – Вип. 13. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2006. – С. 287-293.
4. Кузнецов В. Комп'ютери як навчально-контролюючий засіб в курсі іноземної мови для технічних фахівців // Мова та історія. – 2006. – В. 89. – С. 153-156.